

Warszawa, dnia 9 lutego 2023 roku

**Pan
Andrzej Duda
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej**

Stanowisko

**Centrum Monitoringu Wolności Prasy Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich
popierające prośbę o zastosowanie prawa łaski
wobec redaktora Jerzego Jachowicza przez Prezydenta RP**

Szanowny Panie Prezydencie!

W imieniu Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich oraz Centrum Monitoringu Wolności Prasy Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich przesyłam stanowisko popierające prośbę o zastosowanie prawa łaski wobec wybitnego i wielce zasłużonego w walce o wolność słowa dziennikarza w Polsce redaktora Jerzego Jachowicza i proszę o jego całkowite uwolnienie od wszelkich skutków niesprawiedliwych w ocenie CMWP SDP wyroków sądowych z dnia 3 marca 2022 (sygn. akt VIII K 269/18, I instancja) i 20 stycznia 2023 roku (II instancja sygn. akt VI Ka 831/22). Emerytowany dziennikarz, dziś już blisko 85 – letni został skazany za słowa użyte zgodnie ze sztuką dziennikarską i zawodowym profesjonalizmem w felietonie nagrany i opublikowanym na portalu wpolityce.pl i w konsekwencji tego ma do zapłacenia blisko 10 tysięcy złotych grzywny i kosztów sądowych, co prawie dla każdego dziennikarza w Polsce, a dla emerytowanego dziennikarza przede wszystkim, jest sumą naprawdę ogromną. Przez to, że wyrok ten zapadł w procesie karnym, (z art. 212 kk) redaktor Jerzy Jachowicz będzie osobą wpisaną do Krajowego Rejestru Skazanych, obok pospolitych przestępców, gangsterów, złodziei, czy nawet morderców. Będzie też osobą „karaną”, której banki odmawiają udzielania kredytów, a której nie wolno pełnić funkcji publicznych, bo nie spełnia się podstawowego w postępowaniach rekrutacyjnych warunku, jakim jest „niekaralność”. To wszystko jest bardzo ważne i bardzo przykre, ale nie jest najważniejsze. W tej prośbie o ulaskawienie Jerzego Jachowicza chodzi przede wszystkim o to, by tym skandalicznym w ocenie CMWP SDP wyrokiem nie niszczyć tak ciężko wywalczonej w naszym kraju

1

wolności słowa i niezależności dziennikarskiej, której fundamentalnym elementem jest swoboda wypowiedzi dziennikarskiej i prawo każdego dziennikarza do krytycznej oceny osób i zjawisk publicznych. Wyroki skazujące redaktora Jerzego Jachowicza za słowa użyte w felietonie łamią te zasady w sposób wyjątkowo bulwersujący.

Centrum Monitoringu Wolności Prasy SDP funkcjonuje od 1996 r. jako komórka organizacyjna Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, powołana w celu obrony wolności słowa zgodnie z art. 10 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. W zakresie realizowanych zadań CMWP m. in. monitoruje przestrzeganie praw człowieka i obywatela w tym zakresie, jak również w uzasadnionych przypadkach podejmuje interwencje prawne oraz przedstawia opinie w charakterze amicus curiae, „opinii przyjaciela sądu”. Jest to znana w praktyce sądów zagranicznych, ale także w Polsce, forma wyrażania przez organizacje pozarządowe opinii prawnej w postępowaniach sądowych w przypadkach związanych z celami działalności danej organizacji. W opinii amicus curiae CMWP SDP stara się zawsze pomóc w kompleksowym rozpoznaniu sprawy i wskazać te argumenty, które są istotne, a które być może zostały pominięte przez strony w postępowaniu.

Obecnie uprawomocnił się wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 20 stycznia b.r. w którym Sąd uznał red. Jerzego Jachowicza winnym rzekomego pomówienia prokuratora Dariusza Korneluka przez to, że w publicystycznym felietonie opublikowanym na kanale YouTube dla portalu wPolityce.pl 1 czerwca 2017 r. dziennikarz, przedstawiając polityczny kontekst powstania organizacji prokuratorów „Lex Super Omnia” m.in. krytycznie ocenił niektóre działania w/w prokuratora w czasie, gdy pełnił on funkcję Prokuratora Apelacyjnego w Warszawie. Redaktor Jerzy Jachowicz w swoim felietonie użył prostego i zrozumiałego dla wszystkich sformułowania, iż prokurator Dariusz Korneluk „preparował” wnioski o uchylenie immunitetu posłom Antoniemu Macierewiczowi i Mariuszowi Kamińskiemu, czym miał go narazić na utratę zaufania potrzebnego do wykonywania zawodu prokuratora. Za to krótkie wyrażenie „preparował” dziennikarz został skazany karnie z art. 212 kk. Czy naprawdę musimy się pogodzić z tym, że jest to kara adekwatna do popełnionego „przestępstwa”, czy naprawdę w wolnej i niepodległej Polsce dziennikarz o uznanym dorobku zawodowym i wieloletnim doświadczeniu pracy redakcyjnej nie ma prawa w ten sposób skomentować jakiegoś wydarzenia publicznego, by nie narazić się na dotkliwą karę finansową i moralną? W ocenie CMWP SDP pozostawienie tego wyroku i jego wyegzekwowanie od red. Jerzego Jachowicza byłoby zaprzeczeniem tego, iż Polska jest państwem przestrzegającym zasady wolności słowa i skompromitowałoby wymiar sprawiedliwości jednoznacznie. Wierzę gorąco, iż tak się nie stanie.

Pragnę pokrótce przedstawić, kim jest red. Jerzy Jachowicz dla środowiska polskich dziennikarzy. 20 marca 2019 roku Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich przyznało redaktorowi Jerzemu Jachowiczowi swoje najwyższe odznaczenie - Laur SDP za rok 2018. Laur SDP jest wyrazem najwyższego uznania dziennikarzy dla dziennikarzy, uznania dla autorytetów zawodowych, etycznych, wyrazem uznania najwyższej klasy profesjonalizmu.

Red. Jerzy Jachowicz otrzymał Laur SDP „za osobistą odwagę i wyznaczanie standardów dziennikarstwa śledczego w wolnej Polsce”. Jak podkreślił w uchwale przyznającej tę nagrodę ZG SDP trudno by było „wyważyć i wymierzyć zasługi, jakie ma red. Jerzy Jachowicz dla rozwoju dziennikarstwa śledczego. Lepiej powiedzieć, że to właśnie on przecierał szlak. Piórem jak maczetą przebijał się przez prawdziwą dżunglę, a pod nogami miał bagno”. Pierwsze lata transformacji to był czas wyjątkowo niebezpieczny, o czym red. Jerzy Jachowicz przekonał się osobiście. Ryzykował wiele, zajmując się tajemnicami byłych już esbeków i rodzącej się mafii. W kwietniu 1990 r. ktoś podpalił jego mieszkanie, w pożarze którego zginęła jego żona. Jego teksty o zabójstwie Grzegorza Przemyska, czy niszczeniu dokumentów na zlecenie gen. Buły, to dziś klasyka dziennikarstwa śledczego. Książka „Z archiwum Jerzego Jachowicza” to lektura obowiązkowa dla dziennikarzy i zarazem lekcja najnowszej historii. Często tej, która w ogóle nie przebiła się do oficjalnych wydawnictw. Tymczasem w 2023 roku Sąd przekreśla cały tylko skrótowo przedstawiony przeze mnie wieloletni dorobek zawodowy tak zasłużonego dla naszego zawodu dziennikarza i niefrasobliwie skazuje go w procesie karnym za felieton, zwyczajny dziennikarski komentarz do otaczającej go rzeczywistości. Trudno określić ten wyrok innymi słowami niż kuriozalny i skandaliczny.

W ocenie CMWP SDP wyrok ten ma także charakter cenzury, gdyż jego konsekwencją jest już teraz usunięcie z przestrzeni internetowej inkryminowanego felietonu, przez co uniemożliwia się dotarcie z ważnymi treściami do odbiorców mediów, co jest przecież w szeroko pojętym interesie społecznym. Przez to odbiorcy mediów, czyli wszyscy zainteresowani tą sprawą obywatele nie mogą zapoznać się z argumentacją ani faktami przytaczanymi przez red. Jerzego Jachowicza na temat genezy powstania stowarzyszenia prokuratorów „Lex Super Omnia”, co w oczywisty sposób narusza ich prawa obywatelskie. Zgodnie z art. 10 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, każdy ma przecież prawo do wolności wyrażania opinii. Prawo to obejmuje wolność posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe. Artykuł 19 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka stanowi, iż każdy człowiek ma prawo wolności opinii i wyrażania jej, a prawo to obejmuje swobodę posiadania niezależnej opinii, poszukiwania, otrzymywania i rozpowszechniania informacji i poglądów wszelkimi środkami, bez względu na granice. Także w myśl artykułu 19 ust. 2 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i

Politycznych każdy człowiek ma prawo do swobodnego wyrażania opinii, a prawo to obejmuje swobodę poszukiwania, otrzymywania i rozpowszechniania wszelkich informacji i poglądów, bez względu na granice państwowe, ustnie, pismem lub drukiem, w postaci dzieła sztuki bądź w jakikolwiek inny sposób według własnego wyboru. Ponadto zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz), wolność słowa dotyczy nie tylko prawa do informacji lub opinii nieobraźliwych lub neutralnych, ale nawet tych, które są obraźliwe, szokujące lub niepokojące (sprawa Prager i Oberschlick przeciwko Austrii, skarga nr 11662/85).

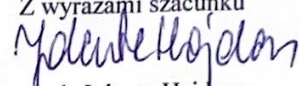
CMWP stoi przy tym na stanowisku, iż orzeczona w tym wypadku kara dla redaktora Jerzego Jachowicza stanowi tzw. SLAPP (strategic lawsuit against public participation), tzn. akcję procesową nakierowaną na faktyczne ograniczenie praw obywatelskich w zakresie wolności słowa, poprzez zniechęcenie zarówno red Jachowicza, jak i innych dziennikarzy, do podejmowania istotnej oraz wywołującej społeczne emocje tematyki upolitycznienia zawodów prawniczych oraz jego społecznych skutków. Skazanie red. Jerzego Jachowicza powoduje tzw. efekt mrozący (tzw. chilling effect), wielokrotnie negatywnie opisywany na gruncie prawa polskiego, jak i międzynarodowego. Jest to nie do pogodzenia z opartą na dążeniu do prawdy i prezentacji różnych punktów widzenia pracą publicysty, której istotą jest m.in. odwaga w poruszaniu trudnych, a nawet kontrowersyjnych tematów oraz ocena faktów, osób i ich działalności. Warto przy tym zauważyć, iż jest rzeczą powszechnie znaną, iż działalność Stowarzyszenia „Lex Super Omnia” wywołuje społeczne emocje, więc tym bardziej w interesie społecznym dziennikarze mają prawo wyrażać publicznie różne poglądy i opinie na jego temat.

CMWP SDP podkreśla przy tym stanowczo, iż wypowiedź redaktora Jerzego Jachowicza spełnia wszystkie kryteria jednego z publicystycznych gatunków dziennikarskiej wypowiedzi, jaką jest felieton. Z definicji ma on charakter subiektywny, wyraża zawsze punkt widzenia autora, który porusza i komentuje aktualne tematy społeczne zwracając także uwagę na negatywne (w jego ocenie) zjawiska w życiu codziennym. Jest rzeczą zdumiewającą i wyjątkowo bulwersującą, gdy w państwie prawa dziennikarz zostaje karnie skazany za opinie, które głosi zgodnie z zasadami profesjonalizmu i etyki zawodowej. Skutkuje to niszczeniem wolnej debaty i godzi w jeden z fundamentów porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, jakim jest wolność słowa.

W związku z powyższym CMWP SDP jednoznacznie i z pełnym przekonaniem wspiera prośbę redaktora Jerzego Jachowicza o zastosowanie prawa łaski wobec wybitnego i wielce zasłużonego w walce o wolność słowa dziennikarza w Polsce, a ja w imieniu Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, najstarszej i największej organizacji dziennikarskiej w naszym kraju, proszę o całkowite uwolnienie

redaktora Jerzego Jachowicza od wszelkich skutków w/o wyroków sądowych.

Z wyrazami szacunku

dr Jolanta Hajdasz

dyrektor Centrum Monitoringu Wolności Prasy SDP, wiceprezes SDP

Załączniki:

1. Protest CMWP SDP przeciwko skazaniu red. Jerzego Jachowicza za felieton,
źródło: <https://cmwp.sdp.pl/protest-cmwp-sdp-przeciwko-skazaniu-red-jerzego-jachowicza-za-felieton/>
2. Nagrody SDP 2018: Jerzy Jachowicz otrzymuje Laur SDP 2018,
źródło: <https://sdp.pl/nagrody-sdp-2018-jerzy-jachowicz-otrzymuje-lauru-sdp-2018/>
3. W dziennikarstwie najważniejszy jest człowiek – rozmowa z Jerzym Jachowiczem, wyróżnionym Laurem SDP,
źródło: <https://sdp.pl/w-dziennikarstwie-najwazniejszy-jest-czlowiek-z-jerzym-jachowiczem-wyrozniwym-laurem-sdp-2018-rozmawia-marcin-makowski/>